

Toespraak bij gelegenheid van het GroenGala van de Herensociëteit Nut's Neut op 11 oktober 2013

Heren,

Het is voor mij een eer en een groot genoegen om vanavond in het kader van het GroenGala in uw midden te mogen zijn. Mijn gedachten gaan onwillekeurig terug naar 24 november 2007 toen ik voor het eerst, op deze zelfde plek, kennis mocht maken met u, de Herensociëteit, en het Willy Dobbplantsoen. Die ontmoeting heeft een onuitwisbare indruk bij mij achtergelaten! Want waar ik in mijn jeugd nog beschermd werd tegen de beelden van Wim T. Schippers, ben ik die avond ondergedompeld in het absurdisme en ben er vervolgens nooit meer van los gekomen. De uitreiking van de Sipbokaal tijdens het Kerstdiner zorgt ervoor dat ik, net bekomen van de ervaring van het vorige jaar, weer opnieuw kopje onder ga. En nu ben ik bovendien tussentijds gevraagd om hier te spreken bij de uitreiking van tal van Gouden Plantsoenattributen die naar de leden toe, dank en aanmoediging symboliseren. Ik sta daarbij in een edele traditie van voortreffelijke voorgangers die eerder de prijzen mochten uitreiken.

De uitnodiging om nu bij u te zijn, verschaft mij de ideale mogelijkheid om u namens raad en college hartelijk te danken voor de liefdevolle verzorging van dit uitzonderlijke stukje openbare ruimte in de gemeente. De maatschappelijke betekenis van uw goede werken strekt zich ruim verder uit dan enkel het deskundig en met overgave maaien van het gras, het knippen van de kantjes, het planten van begonia's, het wieden van onkruid, het verwijderen van de hondenpoep en het onderhoud aan het meubilair met toebehoren. Ik ga daar als man van de publieke zaak graag wat dieper op in. Het is een bekend feit, dat het absurdisme het denken verruimt, dat het absurdisme nieuwe inzichten geeft en daarmee voor de samenleving een onmisbaar kompas is. Het zijn immers de kunstenaars die de tekenen van de tijd weten te vorm te geven nog voor dat het tijd voor die tijd is. Zij zijn de tijd vooruit. En het zijn vervolgens de nieuwsgierigen, de eigenzinnigen, de tegendraadsen, zoals u allen, die ontvankelijk zijn voor het werk van die kunstenaars en daar in de tijd een eigen duiding aan geven. Wie gaat er nou, zestien jaar geleden, openbaar groen onderhouden? Die moeten wel gek zijn geworden. U heeft gekozen om een soort themaplantsoen te introduceren, op eigen initiatief, omdat u dat

belangrijk vindt en u hebt daar nu al zestien jaar verantwoordelijkheid voor genomen. En kijk nu naar de tijd van vandaag, steeds meer mensen willen invloed op hun eigen woon- en leefomgeving. Als de gemeente onder druk van bezuinigingen zegt, we halen het opgaande groen weg en leggen daar gras neer, wordt door steeds meer omwonenden een alternatief plan ontwikkeld. Tijdens het kernenbezoek in Wijhe enkele weken geleden werd op verzoek van het Plaatselijk Belang gesproken over het onderhoud van het openbaar groen. Een bewoner vertelde dat de buurt –samenpraak met de gemeente- het onderhoud van hun plantsoen in eigen beheer had genomen. De doornenstruiken van de gemeente eruit, vlinderstruiken er in. Zijn vraag was wel, half serieus, half met een knipoog, of er nog een bankje bij geplaatst kon worden en of er na gedane groenarbeid niet ontheffing van de Drank- en Horecawet kon worden gegeven voor het drinken van een biertje, met elkaar, bij hún plantsoen. Alsof een nieuwe sociëteit was geboren. Het zaadje dat u al zestien jaar geleden heeft geplant, vindt om uiteenlopende redenen navolging. En ik ben er van overtuigd dat de openbare ruimte er over zestien jaar anders uit zal zien, minder één potnat, meer gevarieerd, afhankelijk van de aard van de wijk, identiteit aan die wijk verschaffend. Hier in het Willy Dobbplantsoen, cultuur en natuur samen, op andere plaatsen meer gericht op natuur, op groenten en kruiden etc. De grenzen tussen publiek en privaat zullen minder hard worden en meer in elkaar overlopen. En ik vind dat een interessante en positieve ontwikkeling. Een ontwikkeling die echt van de mensen uitgaat en die niet door de overheid gestuurd wordt. De gemeente moet daar, net als bij dit plantsoen, vanaf blijven.

Heren, en als die gemeente daar vanaf moet blijven ... wat doe ik hier dan ...?! Ik ben hier gekomen omdat even dreigde dat dit liefelijke plantsoentje bron van maatschappelijke ontwrichting zou worden. Reden voor een burgemeester om alert te zijn. Maar wat in zo'n situatie te doen? Ik heb zojuist afstand bepleit, dus het ligt niet voor de hand onmiddellijk als een Ivo Opstelten op te treden. Heb wel al snel mijn medeleven betuigd met de leiders van uw sociëteit. Het is niet gemakkelijk om in die crisissituatie Regent te zijn. Er is in dit verband zeer recent een machtig mooi boek geschreven door Paul Frissen, een bestuurskundige, hoogleraar aan de Universiteit Tilburg. Dat boek heet De Fatale Staat en de ondertitel luidt: Over de politiek noodzakelijke verzoening met tragiek. Hij spoort de politiek en daarmee ook de samenleving aan om zich te verzoenen met het Noodlot. Een buitengewoon belangwekkend vraagstuk, het zal vooral de Nuntius interesseren, omdat buiten degenen die zich verheugen op de Eeuwige

Vreugde in het Hiernamaals, de meeste mensen in het hier en nu een risicoloos leven willen leiden en het noodlot niet langer accepteren. Nu denk je bij het noodlot aan natuurrampen en epidemieën. En toch, als je leden als Vincent Koudijs en Erik Peelen in je gezelschap hebt, komt het noodlot al gauw dichterbij. Het Noodlot of de Tragiek van de Goede Bedoelingen. Er ontstond in de media een escalerende polemiek, een oude wond werd opengereten, de Afrikaners stonden versus de Begonianen. Je zou denken dat de Regenten de revolte snel de kop in zou drukken en in de pers zich daadkrachtig zouden manifesteren, inderdaad ... Opstelten. Maar dat gebeurde niet. Ik heb met bewondering hun excellente optreden gevolgd. Nog vóór het boek waarin verzoening met tragiek wordt bepleit, is uitgebracht, brengen de Regenten het pleidooi in praktijk, nl. zij treden NIET op ... althans ogenschijnlijk niet. Door niet in het openbaar mee te gaan in de hype, door niet hijgerig in de media te reageren, brengen zij de deugnieten tot zelfinzicht en de-escaleren zij de ophef. Ik heb vooral bewondering voor de Regent Senior, die van het perkje begonia's zijn levenswerk heeft gemaakt. Hij zoekt de plantjes persoonlijk uit bij een door hem geselecteerde kweker in Terwolde. De plantjes worden stuk voor stuk beoordeeld op bloemkeur, bladkleur, vorm, volheid en frisheid. Vervolgens worden de planten, zo is mij gemeld, samen met Beumers rechterhand Oerlemans, geplant volgens een strak schema waarbij in het midden een blok is met bruin bladerige begonia's en buitenom twee rijen met groenbladerige begonia's. Als de Senior Regent dan zo tot op zijn botten verbonden is met het perkje en je bovendien weet, Koudijs en Peelen, dat hij eerder, vorig jaar, tot enkele malen toe is geconfronteerd met zinloos geweld tegen de weerloze plantjes, zinloos geweld dat hem verdrietig heeft gemaakt en zelfs zo wanhopig dat hij –overigens niet zonder succes, leek het later- de hulp van de burgemeester heeft ingeroepen, dan moet je toch wel in een staat van volkomen onbezonnenheid verkeren om de begonia's zo bruto en zonder enige vooraankondiging te verwijderen ... in het kader van de jaarlijkse ludieke actie. Het Noodlot van de zgn. Goede Bedoelingen. Ik vind dat de Senior Regent in de Begonia-kwestie is opgetreden met de wijsheid en de waardigheid van een oud en verstandig Afrikaans dorpshoofd. Laat de Afrikaantjes maar staan, heren Koudijs en Peelen, zij kunnen er per slot van rekening ook niets aan doen, maar maak hen mooi door ze te bewateren en te beschermen tegen slakken. Verder moesten de heren er voor zorgen dat de verwijderde begonia's een nieuwe plek zouden krijgen in het openbaar groen in Olst. Eerst is gezocht in het winkelcentrum, uiteindelijk hebben zij hun bestemming gevonden in de bloembakken langs de Rijksstraatweg. Het regent helaas, anders hadden we nog even in processie naar deze

buitenplaats kunnen lopen. De Regent Senior heeft zich verzoend met het Noodlot en daaraan een nieuwe wending gegeven. Olst is als gevolg hiervan nog mooier geworden en elke passant mag daarvan genieten. Hulde aan de Sociëteit. Ik heb nog hoopvol gevraagd of voor de plantjes die uit de bakken langs de Rijksstraatweg zijn verwijderd, niet ook weer een nieuwe bestemming moest worden gevonden. Helaas had het Noodlot al eerder op deze plantjes vat gekregen, dus daarvoor was geen redding meer mogelijk. En daarmee heb ik mij op mijn beurt verzoend.

Er is mij verzekerd dat alle opgelegde taken door de heren Koudijs en Peelen helemaal naar behoren zijn uitgevoerd. Dat dan weer wel ... Ik weet van voorgaande jaren dat de heren samen hard werken en dat is te waarderen, maar dat ze ook maar wat graag voor Goud in aanmerking komen. Daarvoor heeft u dit jaar op zeer bijzondere wijze uw best gedaan en ja hoor, ook dit jaar komt u een gouden attribuut toe. Ter herinnering aan uw onbezonnen daad en ter voorkoming dat u het Noodlot opnieuw laat toeslaan, reik ik u met veel plezier aan ... de Gouden Roe!